

BÁSEŇ V ČESŤ SV. DVANÁSTICH MUČENÍKOV cirkevná pamiatka 16. februára

*Mučeníci Christovi, kvety blahorodné,
ktorych krása a sláva nikdy nevädne.*

*Mučeníci Christovi, živí a vždzyelení,
čo sa k nebu dvíhate, krvou zafarbení.*

*Mučeníci Christovi, vône tymianu,
olejové lampady, na veki v Bohu žiarit' zostanú.*

*Za Christovou krásou rýchlo utekáte,
v raji sa u Christa na veki zabývate.*

*Svet bude aj nebude, ale vy vždy budete,
v raji sa s Hospodínom večne radujete.*

Zdroj: Ochridský Prológ, Sv. Nikolaj Velimirovič

Prepísala Tatiana Vasiliou

*Vyhod' zo svojej hlavy myšlienku, že sa môžeš cez pohodlný život stat' v Christu
tým, čím musíš.*

*Nezomrieš. Tvoje telo zomrie, ale ty prejdeš do odlišného sveta, živý, pamätajúc
seba a rozpoznávajúc celý svet, ktorý ťa obklopuje.*

Svätý Teofan Zatvornik

*Psychologické skúšky ľudí žijúcich v posledných časoch budú rovné fyzickým sk-
úškam (utrpeniam) mučeníkov. Na to, aby sme boli schopní čelit' týmto skúškam,
musíme žit' v úplne inom svete.*

Seraphim Rose

Zdroj: pravoslavie.sk

NOVÝ ROK NA ZEMPLÍNE

U väčšiny ľudí sa pri myšlienke na nový kalendárny rok objaví predstava veselej oslavy v kruhu rodiny a kamarátov, pestrofarebného ohňostroja, či rekapitulácia roka, ktorému odbíjajú posledné minúty, a stanovenia si nových cieľov a predsavzatí, na ktoré si už po týždni len málokto spomenie. Nejak takto vyzerá typická silvestrovská noc. Avšak nie každá. Pýtate sa, ako vyzerá netypická silvestrovská noc? Takto...

...31. decembra nás naše túlavé topánky zaviedli trochu iným smerom ako doposiaľ, a to práve do zemplínskeho regiónu, kde sme sa ako niekoľkočlenná skupinka mladých z rôznych kútov Slovenska stretli v skýte ctihodného Mojseja Uhrína a prepodobného Serafima Sarovského, aby sme spolu privítali nový rok.

Pre mnohých z nás to bola prvá návšteva tohto krásneho a svätého miesta, kde vládne Božia blahodat' a pokoj,

ktorý sme si odtiaľ všetci odniesli až domov. Hneď po tom, ako sme dorazili, nás tradičným radostným pozdravom privítal bohoslovec Ludvig, ktorý vyrástol práve v týchto končinách. Nedočkavo sme vošli do domu, kde už čakali ďalší mládežníci spolu s igumenom Serafimom. Po srdečnom privítaní a krátkom roz- hovore sme sa pomaly pobrali do chrámu, aby sme si uctili pamiatku prepodobného Amfilochija Počajevského, ktorého sviatok pripadá na prvý deň kalendárneho roka. Vse- nočné bdenie sa začalo neskoro večer večerňou, po ktorej nasledoval akafist prepodobnému Amfilochijovi. Po krátkej prestávke sme pokračovali v modlitbách, počas ktorých igumen Serafim spovedal a verte nám, bola to nezabudnuteľná radosť vidieť, ako zbožne a horlivo chcú mladí ľudia privítať nový rok, zatiaľ čo nám za oknami búchali ohňostroje.

Krátko po polnoci sa začala sv.

Liturgia. Všetci sme sa družne pustili do spoločného kantorovania, ktorého sa však ujali hlavne chlapci, a to s veľkou radosťou a prekvapili nás nádhernými byzantskými nápevmi, ktoré nás ešte väčšmi vtiahli do tichej modlitby.

Otec sa s nami na kázni podelil s osobnou príhodou, ktorá sa udiala pred niekoľkými rokmi počas kresťanského sprievodu v Počajevskej Lavre. Spomínal: „...priebehla za mnou istá žena, ktorá mi rozpovedala svoj príbeh, o ktorom už nemohla viac mlčať. Dlhé roky ju trápila ťažká choroba, lekári jej nevedeli pomôcť a aby prežila, chceli jej odrezat' nohy. Ona sa však so silnou vierou obrátila k prepodobnému Amfilochijovi a jeho modlitbami sa stal zázrak. Žena celkom vyzdravela a stála predomnou na svojich vlastných a zdravých nohách.“ Prepodobný Amfilochij nikdy nenechá žiadnu modlitbu nevyočutú.

Ani nevieme ako a už sme spievali 33. žalm. Vsenočné bdenie sa chýlilo

ku koncu a za oknom už dávno zavládlo ticho a pokoj. Vôbec sa nám nechcelo rozchádzať a po spoločných modlitbách po sv. Prijímaní sme si všetci spoločne zasadli k stolu. Igumen Serafim spolu s bratom Ludvigom prichystali výborný pôstny boršč a pirohy. Všetci sme sa dosýta najedli, posilnili a porozprávali v duchu príjemnej a veselej atmosféry.

A hoci sme sa v tento večer zišli v celkom novej a netradičnej zostave, ako povedal i. Serafim, boli sme veľmi radi, že sme sa spolu mohli stretnúť a privítať nový kalendárny rok modlitbou. Obdarení radosťou, pokojom a Božou blahodätou sme sa pomaly lúčili, keďže viacerých z nás ešte čakala dlhá cesta domov.

A tak sa naša cesta trangáčom znova zapísala do našej mladej histórie. Sme radi, že sme mohli navštíviť nové miesto, spoznať nových ľudí a získať nové krásne a nezabudnuteľné spomienky.

mládežníci

Foto: hodigitria.wordpress.com

STŘÍPKY Z PRAVOSLAVNÉ CÍRKVE ČESKÝCH ZEMÍ

INTERVIEW S PROT. MILANOM BILÝM

1. Otče, povedzte nám niečo o sebe. Odkiaľ pochádzate?

Pochádzam z východného Slovenska, z obce Zemplínske Hradište. Z tejto obce vzišli dvaja pravoslávni kňazi – ja a otec duchovný Ladislav Bílý a jeden, dnes už biskup, arcibiskup pražský a českých zemí – vladyka Michal.

2. Pamätáte si na svoje pôsobenie v Bratstve pravoslávnej mládeže?

Čo Vám dalo pôsobenie v Bratstve ?

V Bratstve sme začínali s mnohými mládežníkmi, ešte ako žiaci základnej školy. Stretávali sme sa raz do týždňa v Trebišove v areáli trebišovského kaštieľa, v náhradných priestoroch pre bohoslužby. Bola to bývalá koniareň – trošku väčšie ako garáž. Tam sa začali slúžiť prvé pravoslávne bohoslužby v Trebišove, za čo patrí poďakovanie duchovnému správcovi otcovi Ladislavovi Bílému a slúžilo sa tam až kým sa nepostavil chrám sv. apoštolov Petra a Pavla.

Boli to krásne časy. Kým iní chodili na krúžky, aby sa zdokonalili v športe, hudbe alebo umení, my sme sa zdokonaľovali vo viere. Stretávali sa tam mládežníci z celého trebišovského okresu od cca 9 rokov, cez strednú školu až po vysokoškolákov. Najväčšou radosťou bolo stretnutie s bohoslovcami našej fakulty, lebo stále mali pre nás pripravené zaujímavé a aktuálne témy, aktivity, kvízy a odovzdávali to nám – mladším. Viedli sa rozhovory, diskusie, dozvedeli sme sa toho veľa. Bolo to v náročných podmienkach, ale cítili sme jeden od druhého podporu a chuť pomôcť jeden druhému. Vďaka Bohu, väčšina z nich sú dnes kňazi a mnohí aj vyučujú na bohosloveckej fakulte.

3. Aké sú spomienky na štúdium a ako ste sa vlastne dostali k štúdiu teológie v Rumunsku?

Moja cesta ku kňazstvu bola asi trochu iná ako u ostatných. Už na začiatku 8. ročníka základnej školy som vedel, že som prijatý na teologický seminár pri monastieri Neamt (Neamc) v Rumunsku. Po dovŕšení 15 rokov som spolu s rodičmi cestoval do Rumunska. Do Rumunska som sa dostal vďaka rodičom, vladykovi Michalovi, ale aj vďaka otcovi Gliganičovi a jeho synovi Ondrejovi, ktorý tam v tom čase študoval.

Na začiatku, prvý mesiac som to bral ako výlet v krásnej prírode, prechádzky do monastiera. Po mesiaci som sa zapojil do normálneho bežného vyučovania s ostatnými študentami. Najzaujímavejšie to bolo na 1. hodine matematiky, kde mi profesor vysvetlil, ani sám neviem ako a ani on asi nevedel, že matematika je všade na svete rovnaká a na čísla nie je potrebný jazyk. Začiatok bol samozrejme ťažký ako pre cudzinca v zahraničí, rumunsky som nevedel ani slovo. Nebolo to jednoduché, ale po pár mesiacoch ako som počul len rumunský jazyk, bolo to postupne lepšie. Veľmi mi pomohol aj Ondrej Gliganič, ktorý bol v tom čase už v 3. ročníku.

Školský rok sa delil na 3 semestre a známky boli od 1 po 10. Bolo to

krásnych 5 rokov v pravoslávnom prostredí. Rumunsko je zaujímavá krajina s inou kultúrou, ako sme zvyknutí, ale bohatá na pravoslávnu tradíciu, nádherné historické chrámy, monastiere, krajina na vysokej teologickej úrovni vďaka niekoľkým fakultám a teologickým seminárom, ktoré môžem povedať, že u nás chýbajú. Po úspešnom ukončení maturitnou skúškou som sa rozhodoval, čo ďalej. Zvažoval som štúdium teológie v meste Jaš (Ias) v Rumunsku, ale nakoniec som nastúpil na Pravoslávnu bohosloveckú fakultu v Prešove.

4. Kde začala vaša kňazská služba, na akej farnosti?

V Prešove som bol vysvätený na diakona a na 1. sviatok Sošestvija Sv. Ducha na kňaza. Vlastne som bol posledný kňaz, ktorý bol vysvätený blaženejším metropolitom Nikolajom.

Po praxi v katedrálnom chráme A. Nevského v Prešove som bol poslaný na moju prvú farnosť v Ľubici. Netušil som vtedy, kde to je. Obec pri Kežmarku pod Tatrami sa stala mojou prvou láskou, ako ja hovorím. Pôsobil som tam 13 rokov, na ktoré spomínam len v dobrom, s láskou a vďačnosťou. Farnosti na Spiši sú špecifické, tým že je to prostredie silno evanjelicko – katolícke. Ale tým, že pochádzam zo Zemplína, kde nie je až tak veľa pravoslávnych a je to slovenské prostredie, tak možno preto sa mi ľahšie zvykalo na nové prostredie, v akom sa nachádza aj Ľubica. Vzťahy s inými konfesiami boli na dobrej úrovni. Podnikali sme spoločné posedenia s veriacimi, vianočné koncerty a rôzne aktivity v spolupráci s obcou a ostatnými cirkvami. Farnosť na Spiši je veľmi dobrá škola pre mnohých kňazov, pretože na rozdiel od iných farností poväčšine na východe Slovenska, na Spiši sú farnosti od seba vzdialené aj 20 – 30 km. Takže kňaz s veriacimi je často odkázaný sám na seba a o to väčšiu misiu musí vyvíjať, aby tá farnosť dokázala fungovať a bola živá.

Spomínam na to, keď farnosť Ľubica bola prvá farnosť na Spiši, ktorá komplet prešla na starý juliánsky kalendár, čo trvalo z dnešného pohľadu „iba“ 7 rokov, a to bola polovica môjho pôsobenia na farnosti, keď sa pozerám späť. A za tom som hrdý a pyšný na veriacich, ktorí to dokázali prijať a udržiujú to naďalej s pomocou terajšieho duchovného Petra Dobríka.

5. Momentálne pôsobíte v Prahe. Priblížte našim čitateľom službu v Pravoslávnej cirkvi českých krajín. Ako by ste to porovnali s pôsobením na Slovensku. V čom sú rozdiely?

Pôsobím v Prahe 5 rokov. Situácia v Česku je diametrálne odlišná, povedal by som, čo sa týka duchovnej a misijnej činnosti, náročnejšia a komplikovanejšia. Podľa sčítania obyvateľstva štatistického úradu, počet pravoslávnych stúpol a pravoslávna cirkev je druhá najväčšia v Česku. Ale pravdou je, že pravoslávnych je v Českej republike omnoho viac. Sú to väčšinou cudzinci, ktorí sem prichádzajú prevažne za prácou. Veľký rozdiel je v tom, že na Slovensku je základ domáci, základ veriacich tvoria Slováci, narodení na Slovensku, v Čechách sú to cudzinci. Preto na Slovensku, keď sa stavia chrám, ľudia ho stavajú pre seba a svoje deti,

svoje budúce generácie, v Čechách sú chrámy zapožičané od iných konfesii, nie sú naše, sme v podnájme. Aby som nerozprával o iných farnostiach, budem porovnávať svoju farnosť, na ktorej som pôsobil. V Ľubici bol počet veriacich aj zoskupenie takmer stále rovnaký, roky sa nemenil, ľudia ktorí tam žijú, patria k farnosti, sú ako jedna veľká rodina. V Prahe ľudia migrujú, odchádzajú domov, prichádzajú za prácou, menia sa, je to „ako na hlavnom nádraží“. Sú z rozličných krajín a každý vnáša niečo iné. Nechcem zachádzať do krajností. Som rád, že na Slovensku si ľudia držia „to svoje“. Môžem otvorene povedať, že som rád, že máme svoje tradície, ktoré možno niekedy vyzerajú ako „folklor“, ktorý sa vnáša do liturgického života, ale patrí to k nám, sú to naše špecifické obyčaje, na ktoré máme byť hrdí. Práve tu to vidím, ako je to dôležité zachovať si svoju vieru, kultúru, tradície a nepreberať cudzie zvyky a na svoje zabúdať. Som rád, že kňazi na Slovensku vedú svojich veriacich a učia ich základným povinnostiam a pravidlám pravoslávnej cirkvi, ako sú pravidelná potreba spovede a účasť na sv. Eucharistii.

Aj keď sú isté rozdiely na českej a slovenskej strane, musíme robiť všetko preto, aby naša cirkev zostala v jednote. Stále sme jedna spoločná pravoslávna cirkev českých krajín a Slovenska.

6. Čo by ste zaželi, odkázali našim čitateľom a mladým ľuďom v dnešnej dobe? Na čom by bolo dobré popracovať?

Čitateľom by som odkázal, aby nikdy nezabúdali na Boha, na prostredie odkiaľ pochádzajú. Kdekoľvek do sveta pôjdu študovať, pracovať, či žiť, aby hlásali svojím životom Evanjelium. A nezabúdali na to, že sú pravoslávni a nehanbili sa za to. Chvála Bohu, všade vo svete sa dá nájsť pravoslávny chrám, dá sa pomáhať a pracovať pre blaho cirkvi. Myslím si, že v dnešnej dobe máme rôzne moderné technológie, ktoré sa dajú využiť pre dobrú vec, dá sa šíriť rôznym spôsobom viera, učenie Christa, organizovať aktivity, aby sa mladým ľuďom ukázala iná stránka života – cesta k Bohu. Mojm želaním je, aby sa obnovila spolupráca v rámci Bratstva pravoslávnej mládeže medzi Českom a Slovenskom, aby sme hľadali to, čo nás spája, stretávali sa v láske a verím, že s Božou pomocou sa nám to podarí. Tejto myšlienke je naklonený aj vladyka Michal, veľmi rád podporí a pomôže mladým ľuďom v obnovení Bratstva a za to mu veľmi pekne ďakujem. S Jeho požehnaním som sa v septembri 2019 zúčastnil s mládežou Pravoslávnej cirkvi českých krajín a Slovenska na celosvetovom stretnutí pravoslávnej mládeže v Rumunsku, kde mi moje štúdium v Rumunsku bolo veľkou výhodou a využil som znalosti jazyka aj kultúrnych pomerov. Je to úžasná akcia pre pravoslávnu mládež z celého sveta, zorganizovaná na vysokej úrovni s bohatým programom a verím, že po skončení všetkých pandemických opatrení sa toto podujatie obnoví a naša mládež z Čiech a Slovenska tam bude môcť vycestovať.

Ďakujeme za rozhovor

(rozhovor je z Pravoslávnej cirkvi českých krajín, ale keďže otec duchovný Milan Bílý je rodák zo Slovenska, ponechali sme interview v rodnom slovenskom jazyku)

O LÁSKE

SVÄTÝ PORFIRIJ KAVSOKALIVIT

Raz som sa opýtal starca: „*Geronda, duševno-telesná príťažlivosť, ktorá vzniká medzi mužom a ženou, má démonický pôvod?*“ A on odpovedal: „*Niekedy áno, niekedy nie. Všetko závisí od okolností.*“

Počas nášho nasledujúceho rozhovoru som sa vrátil k tejto svojej otázke a otec Porfirij mi odpovedal podrobnejšie: „*Ty vieš,*“ povedal mi, „*že takzvané šťastné manželstvá skutočne existujú. Aby bolo manželstvo šťastné, musia manželia dodržať jednu podmienku: musia získať duchovné bohatstvo, milujúc Christa a Jeho prikázania. Vtedy budú skutočne milovať jeden druhého a budú šťastní. V opačnom prípade budú duševne chudobní a nebudú môcť nikomu darovať lásku. Budú otvorení satanským útokom, ktoré ich urobia nešťastnými.*“

Počas jedného nášho stretnutia mi starec veľmi jednoducho a názorne odpovedal na moje nejasnosti: „*Počul som, Geronda,*“ povedal som mu, „*že problém nenaplnenosti citových a emočných túžob medzi pohlaviami je neriešiteľný. Riešením je iba hrob.*“ Otec Porfirij okamžite vyjadril nesúhlas: „*Nie! Nenazývaj to problémom! Malo by to byť takto...!*“ A starec urobil rukou pohyb, akým zobrazujeme vzlietajúce lietadlo. Táto predstava, ponúknutá otcom Porfirijom, je priam opačná v porovnaní s romantickými opismi vášnivej lásky, začínajúcej sa v atmosférických výškach, no potom postupne strácajúcej výšku a končiacej núdzovým pristátím. Problémy manželských vzťahov podľa starca priamo súvisia s ich „duchovným bohatstvom“, ktorého prítomnosť alebo deficit ťahá vzťah úmerne svojej veľkosti buď hore alebo dole.

„*Nedávno bol u mňa jeden muž,*“ rozprával mi otec Porfirij, „*a pýta sa ma: „Súhlasíš s teóriou toho a toho (nezapamätal som si meno) o užívaní si ľudských slasť a o láske?“ A ja mu odpovedám: „Teraz ti ukážem, akých názorov sa pridrižiam. Otvor v júnovej minei bohoslužbu svätému Metodovi v 14. deň mesiaca. Tam nájdeš v kánone slová o tom, ako Christos premieňa vášne na bezvášnivost.“ Prečítal som mu dané miesto v minei, všetko som mu vysvetlil a odišiel úplne spokojný. Ty si tiež doma prečítaj tento kánon a zavolaj mi.“*

Našiel som úryvok z kánona: „*Skrotiac vášní búrku, láskou k zdržanlivosti si premenil telo svoje, k bezvášnivosti si sa upriamil, otče, najväčšej.*²

Christos nevytrháva s koreňom to, čo zasadil v človeku. Ale postupuje ako dobrý záhradník, ktorý robí stromu štiepenie, robiac ho z divoko rastúceho šľachteným. Posväcuje zasiaté a robí tak, aby sa opäť ťahal k Nemu. Príkladom toho sú prepodobná Mária Egyptská, prepodobný Mojsej Murín a mnohí iní.

Preložila J. Kapraľová

Zdroj: Starec Porfirij Kavsokalivit: Cvetoslov sovetov (predanie.ru)

1 Sv. Metod, patriarcha konštantínopolský († 847)

2 Preklad JK.

„MILUJTE SA NAVZÁJOM TAK, AKO JA SOM MILOVAL VÁS.“ (JN 15, 12)

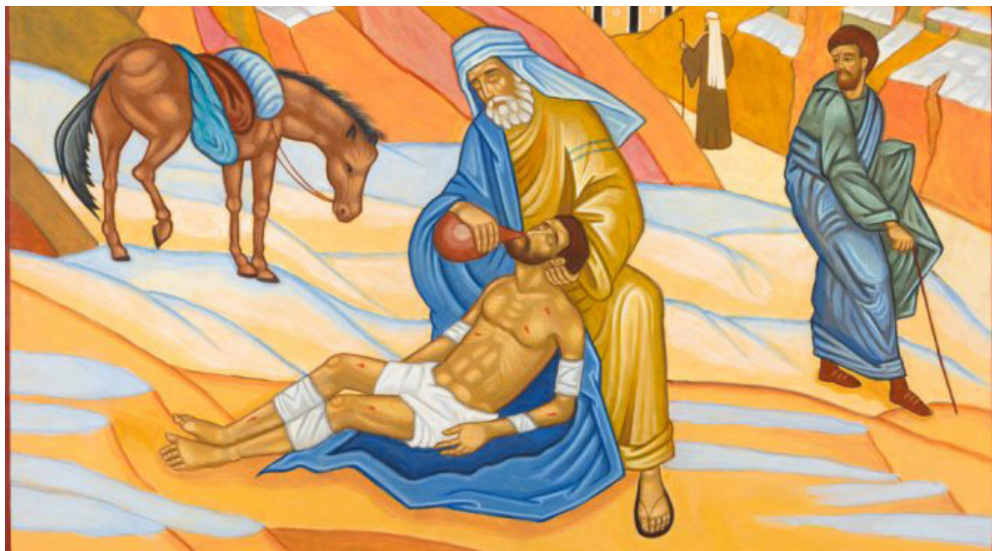
Každý z nás sa vo svojom živote vyhýba určitým ľuďom. Či už tým, s ktorými žijeme, alebo tým, ktorých sme v živote prvýkrát stretli a už ich viac vidieť nechceme. Vo svojich myšlienkach si na základe ich správania, zmyšľania a konania vytvárame vlastný názor. Ten potom nosíme vo svojom srdci a on nám bráni spoznať ich viac, bráni nám prejavit' k nim lásku a radosť, bráni nám uvidieť v nich aj niečo dobré a nielen zlé. V konečnom dôsledku nám bráni uvidieť v nich svojich bratov a sestry.

Keď vidíme človeka, ktorý vykonal niečo zlé, hneď začíname odsudzovať a vytvárat' si o ňom vlastný obraz, bez toho, aby sme ho spoznali viac, a takýmto spôsobom sa stávame sudcami. Tých, ktorí konajú zlo a nekonajú tak ako my, začíname odsudzovať, nadávať na nich a ohovárať ich. Je to azda kresťanský prístup k svojmu blížnemu?! Určite nie! Namiesto toho, aby sme boli jeden k druhému vnímaví, láskaví a pomáhali si niest' bremená, robíme presný opak, tzn. jeden v druhom nachádzame chyby, zamýšľame, ako druhému ublížit', či už slovom, skutkom, myšlienkou. A najsmutnejšie je to, že jeden druhého odsudzujeme.

Teraz vám poviem poučnú myšlienku jedného duchovného otca o odsudzovaní, ktorý mi ju povedal v momente, keď som sa počas nášho rozhovoru dopustil odsudzovania. Hovorí: *„Predstav si, že vchádzaš v nemocnici do jednej z izieb, kde ležia chorí ľudia. Povedz mi teraz: Keď vojdeš dnu do tejto izby, budeš azda nadávať na ľudí, ktorí tam ležia, že prečo sú chorí? Hovorím: „Určite nie, otče, skôr by som ich ľutoval a spolucítil s nimi v ich chorobe alebo sa nad nimi pomodlil.“ No vidíš, ako rýchlo si to pochopil. Tak je to aj s nami ľuďmi vo svete, všetci sme duchovne chorí a trpíme rôznymi duchovnými chorobami, ktoré by nás nemali vyzývať k odsudzovaniu, ale k zľutovaniu sa jeden nad druhým.“* No v našom srdci niet lásky, niet v ňom Božej blahodate, a preto duchovne, duševne i telesne trpíme, lebo iba v Christovi sme živí duchom i telom, iba v ňom nachádza naša duša pokoj.

Svätí otcovia hovoria, že človek odsudzuje podľa nálady, čiže ak sme v zlej nálade, sme rozčúlení, niet divu, že sa dopúšťame odsudzovania. Svätý Ján Zlatoústý hovorí: *„V čase pokušenia slabý hľadá vinníka, silný Boha.“* A skutočne je tomu tak, v čase, keď sa nám prihodí niečo zlé, hneď hľadáme vinníka, dokonca mnohí dokážu obvinit' aj samotného Boha, že to On dovolil nášmu nešťastiu udiat' sa. Aký je len človek úbohý...

To všetko svedčí len o tom, že nežijeme s Christom, nežijeme v Jeho láske, o ktorej nám povedal: *„Milujte sa navzájom tak, ako Ja som miloval Vás.“* (Jn 15, 12) Ako hovorí metropolita Antonij Surožský, tieto slová vchádzajú do našich srdc, radujú našu dušu, no naplnit' ich alebo zrodit' ich v našom živote je pre nás veľmi ťažké. Avšak prečo?! Čo nám bráni milovať svojho blížneho?! Nie je azda aj on človek ako my?! Nenaťahoval Christos svoje ruky a nohy na Kríž a dal sa naň pribit' aj pre neho?! Tak prečo sme takí sebeckí a ľahostajní k tým, ktorých Christos miluje rovnako ako nás?! Ďalej nám Christos hovorí: *„A ak milujete tých, ktorí vás milujú, akáže vám je to*

odmena? Ved' aj hriešnici milujú tých, ktorí ich milujú." (Lk 6, 32) Ak by sme skutočne žili podľa svätého Evanjelia, uplatnili by sa na nás aj slová Christa: *„Vy ste svetlo sveta. Mesto, ktoré leží na vrchu, sa nemôže ukryť.“* (Mt 5, 14) To znamená, že ak by sme žili podľa Božích prikázaní, žili v láske a v Duchu Svätom, tak náš život by žiaril svetlom Pravdy, ktorou je Christos.

Svätý Serafim Sarovský sa ukryl v lese, a hľa, vedelo o ňom nespočetné množstvo ľudí, lebo žil sväto, žil vo svetle Pravdy a ako aj sám svätý Serafim povedal: *„Získaj ducha pokoja a okolo teba sa spasia tisíce ľudí.“* No nám sa to všetko zdá byť veľmi ťažké a pre niekoho aj nemožné a to kvôli tomu, lebo v nás nežije Christos, ktorý hovorí: *„Zostaňte vo mne a ja vo vás. Ako ratolesť nemôže prinášať ovocie sama od seba, ak nezostane na viniči, tak ani vy, ak neostanete vo mne. Ja som vinič, vy ste ratolesti. Kto zostáva vo mne a ja v ňom, prináša veľa ovocia, lebo bezo mňa nemôžete nič urobiť.“* (Jn 15, 4)

Lenže ako prijať Christa do svojho vnútra a srdca, keď je plné hriechu, zla a nepravosti? No nijako inak, ak nie cez pokánie, ktoré nie je len spomenutie si na nejaké svoje hriechy a formálne vyspovedanie sa z nich. V prvom rade je to zmena života, zmena vnútorného človeka, zmena zmýšľania. Čiže v človeku, ktorý činí skutočné pokánie, akoby umiera to staré hriešne „ja“ a už v Christovi sa rodí nové. A až vtedy do našej duše vstúpi Boh, ktorý si v nás postaví dom, kde bude prebývať naveky, no my mu to musíme dovoliť. Tým, že sa budeme strániť zla a konať dobro. Mnohokrát mu v tom prekážame, no On vie, že sme slabí a nedokonalí, preto nám dal svätú Tajinu pokánia a svätej Eucharistie ako jediný liek, ktorý nám po každom páde pomôže vstať a ísť ďalej.

Ludvig Kináč

Foto: cultshop.ru/molitva/dobryj-samarityanin.html

HISTÓRIA PRAVOSLÁVIA V AMERIKE

V januárovom čísle sme sa dozvedeli o zaujímavom americkom blogu *Ascetic Life of The Motherhood*. V dnešnom článku som sa rozhodla naň tak trochu nadviazať a priblížiť vám Pravoslávie v Amerike zo širšieho uhla pohľadu. Začneme jeho históriou a v nasledujúcich číslach by som Vám chcela predstaviť aj svätých tejto zeme a s nimi spojené udalosti, či iné zaujímavosti. Verím, že tieto informácie sa vám budú páčiť a čítanie bude zaujímavé.

HISTÓRIA PRAVOSLÁVIA V AMERIKE V DESIATICH KROKOCH

Po prvé: Po stopách sibírskeho obchodníka s kožušinami začala ruská pravoslávna cirkev misionársku prácu na Aljaške (vtedy súčasť Ruskej ríše) koncom 18. storočia. Tisíce domorodých obyvateľov Aljašky prijali Pravoslávie a začlenili ho do svojej kultúry, čím vytvorili domorodé aljašské vyjadrenie pravoslávnej viery, ktorá žije dodnes.

Po druhé: Ruská ríša predala Aljašku Spojeným štátom v roku 1867, kedy sa tu začali objavovať aj prvé pravoslávne farnosti. Tieto slúžili hlavne ako základne pre malý počet pravoslávnych prisťahovalcov žijúcich v Amerike.

Po tretie: Pravoslávie v Spojených štátoch v skutočnosti poriadne nerozkvitlo až do roku 1890. V tomto období sa súčasne stali dve veci: a) masová imigrácia pravoslávnych ľudí (väčšinou mužov) z východnej Európy a Stredomoria a b) masový návrat uniátov do Pravoslávia prostredníctvom ruskej cirkvi.

Toto obdobie boomu trvalo asi 30 rokov až do konca prvej svetovej vojny a zavedenia prisťahovaleckých kvót v 20. rokoch 20. storočia.

Po štvrté: Pre toto obdobie bolo predovšetkým typické, že skupiny veriacich sa snažili zozbierať čím viac prostriedkov, aby mohli založiť cirkevnú obec, kde by sa mohli zúčastňovať bohoslužieb. Takto bolo založených viacero gréckych cirkevných obcí. Ruské cirkevné obce boli súčasťou pomerne dobre organizovanej diecézy ruskej cirkvi. Antiochiáni, Srbi, Rumuni a niektoré ďalšie skupiny mali rôzne väzby na ruskú diecézu, ale tiež si zachovali väzby na cirkvi vo svojej vlasti.

Po piate: Po prvej svetovej vojne a bolševickej revolúcii všetky ortodoxné etnické skupiny v Amerike zažili vnútorné

ALL SAINTS OF ALASKA

schizmy a nepokoje.

Po šieste: Počas niekoľkých desaťročí bola väčšina týchto rozdelení jurisdikcií uzdravená a jurisdikcie sa vykryštalizovali na tie, ktoré máme dnes.

Po siedme: Často v spojení s prevratmi v zahraničí (napr. nepokoje v Grécku a na Cypre, občianska vojna v Libanone a pád ZSSR, okrem iného) sa k existujúcim jurisdikciám pripojili po sebe nasledujúce vlny prisťahovalcov za posledné polstoročie.

Po ôsme: Potomkovia pôvodných pravoslávnych prisťahovalcov sa stali čoraz viac amerikanizovanými. Anglický jazyk sa stal ich prvým jazykom a mnohí uzatvárali manželstvá s ľuďmi, ktorí neboli pravoslávni. Keďže títo potomkovia sa stali menej pripútaní k etnickej identite (a teda svojím spôsobom

aj k pravoslávnej viere, ktorá bola istou formou spojená s etnicitou), nanešťastie mnohí od Pravoslávia začali postupne odpadávať.

Po deviate: V posledných desaťročiach sa k pravoslávnej cirkvi začali pripájať mnohí americkí konvertiti pochádzajúc väčšinou z protestantizmu. Dnes teda nie je nezvyčajné stretnúť sa s pravoslávnyimi ľuďmi, ktorí vyrastali v Cirkvi, ale nemajú etnické spojenie s pravosláviem, pretože sú deťmi alebo vnúčatami konvertitov.

Po desiate: Pravoslávie v Amerike a život veriacich, tak ako vo všetkých častiach sveta, sa vyvíja do dnešných čias. V dnešnej dobe sa v Amerike nachádza veľké množstvo monastierov, chrámov, duchovných škôl a mnoho iného. Amerika má svojich svätých, ktorí žili bohumilým životom, konali mnohé zázraky, pomáhali blízkym a privádzali ľudí k Christovi. Jedným z najznámejších z nich je svätý Ján Šanghajsko – Sanfranciský, o ktorom sa vie veľa aj v našich končinách. Ďalšími, nie menej známymi svätými, ktorých život je blízko spätý s Amerikou, sú napríklad svätý Herman Aljašký, svätý Inocent Aljašký, svätý novomučeník Peter Aleut, a ďalší. Na záver chcem ešte spomenúť nekanonizovanú, avšak uctievanú ako svätú matušku Oľgu Aljašskú, ktorá žila len prednedávnom a jej život bol neveriteľným príkladom skutočnej kresťanskej lásky a obety.

Pripravila Tatiana Vasiliou

Zdroj: A Short History of Orthodoxy in America - Orthodox History a archív autorky

Zdroj foto: alaska_saints_synaxis_sm.jpg (600×724) (bp.blogspot.com), all american new orthodox saint - Bing images

O TOM, ŽE VŠETKO DOBRÉ, ČO UROBÍME, JE BOŽÍM DIELOM

Vo imja Otca i Syna i Svjataho Ducha! Sláva Isusu Christu!

Drahí bratia a sestry! Vo svojom živote sa mnohokrát stretávame s tým, že my sami alebo niekto iný nám hovorí o tom, ako niečo urobil, postavil, ako niekomu pomohol alebo niečo dobré získal, či našiel. Na tom samotnom nie je nič zlé, stojí však zato zamyslieť sa nad tým, či sme my, ľudia, naozaj schopní vykonať niečo dobré a či to všetko je naozaj dielom našich rúk.

Svätý apoštol Pavol v jednom zo svojich listov, ktorý píše Titovi, hovorí o tom, akí majú byť kresťania, ktorí boli Titovi zverení, a o ktorých sa Titus staral. Hovorí, že majú byť pripravení na každý dobrý skutok, aby neohovárali, ale boli priateľskí (Tit 3, 1-2) a zo svojej pokory a lásky hovorí aj tieto slová: „ГѢХОМЪ БО ИНОГДА Н МЫ НЕСМЫСЛЕННИ, Н НЕПОКОРОБНИ, ... ВЪ СЛОВОѢ Н ЗАВНСТИ ЖНЕВЩЕ, ... (Н) НЕНАВІДАЩЕ ДРУГА ДРУГА. ВГДА ЖЕ БЛГТЬ Н ЧЛВКОЛЮБІЕ ГВІСА СІСА НАШЕГВ БГА.” A teraz prichádza to najdôležitejšie: „НЕ Ѡ ДѢЛЪ ПРВНЫХЪ, НЖЕ СОТВОРНХОМЪ МЫ, НО ПО СВОЕЙ СРВ МЛТН, СІСѢ НАСЪ...” (Tit 3, 3-5) To znamená, že nie pre naše spravodlivé skutky nás Boh spasil, ale podľa svojho milosrdenstva. Istý cirkevný spisovateľ Eufimij Zigaben píše o tomto verši takto: „On (teda Boh) nás spasil...nie zo skutkov, „ktoré sme urobili“; pretože sme ich ani neurobili...” Svätý Feofan Zatvorník zase hovorí: „Vykonanie nášho spasenia nie je vyzvané našimi veľkými cnosťami, ale naopak našou krajnou...bezmocnosťou.” Na inom mieste svätý apoštol Pavol hovorí: „...kto ťa robí rozdielnym od iného? A čo máš, čo by si nebol dostal? A keď si dostal, prečo sa chváliš, ako keby si nebol dostal?” (1Kor 4, 7)

Keď sa Mojžiš prihovárал izraelskému národu v deň, keď prechádzali Jordán a vstupovali do zaslúbenej zeme, aby sa usídlili na miestach národov silnejších ako sú oni, aby prešli z púšte do veľkých miest, ohradených hradbami (5Mjž 9, 1), hovoril nasledujúce slová: „Не рцы въ срдцы твоэмъ, ... глагола: првды радн моихъ введѣ ма гдѣ наслѣднн зѣмлю блгдю сїо: не радн првды твоел, ннже преподбѣа радн срдца твоегв тѣ вхрдншн наслѣднн зѣмлю нхъ...” (5Mjž 9, 4-5) A teda i tu vidíme, že všetko dobré, čo urobíme alebo sa nám stane, je dielom Božím a starostlivosťou Božích rúk. Mojžiš toto varovanie zopakoval spolu trikrát, a potom ešte dodal: „Гакв людѣ жертковбннн сртѣ.” (5Mjž 9, 6) A to isté často platí aj o nás, pretože si zvyčajne radi prisvojujeme zásluhy za svoje činy, i keď často konáme presný opak a sme tvrdojšími ľuďmi, protiviacimi sa Bohu. Avšak skutočným pôvodcom dobrých diel je Hospodin Boh. Ako hovorí svätý apoštol Jakub: „Každé dobré venovanie a každý dokonalý dar je zhora, zostupuje od Otca svetiel.” (Jk 1, 17)

Preto je veľmi užitočné vo chvíli, keď sa s niekým delíme o radosť z niečoho, čo sa nám podarilo vykonať, spomenúť, či už v slovách alebo aspoň vo svojej myslí, že sme to urobili s Božou pomocou. Vtedy na našom diele spočinie Božie požehnanie a budeme mať z neho skutočnú radosť.

OVEČKA 2

STVORENIE SVETA

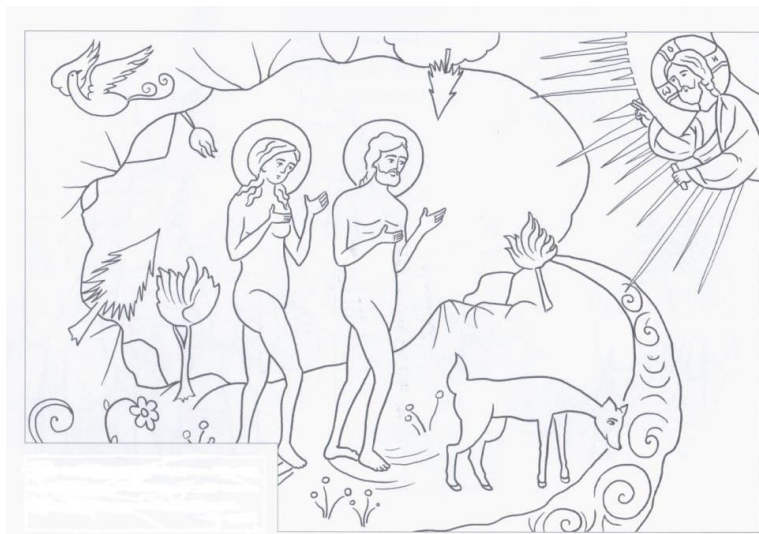
Podľa obrázkov prerozprávaj príbeh, ako Boh stvoril nebo a zem, a potom si obrázky vyfarbi.

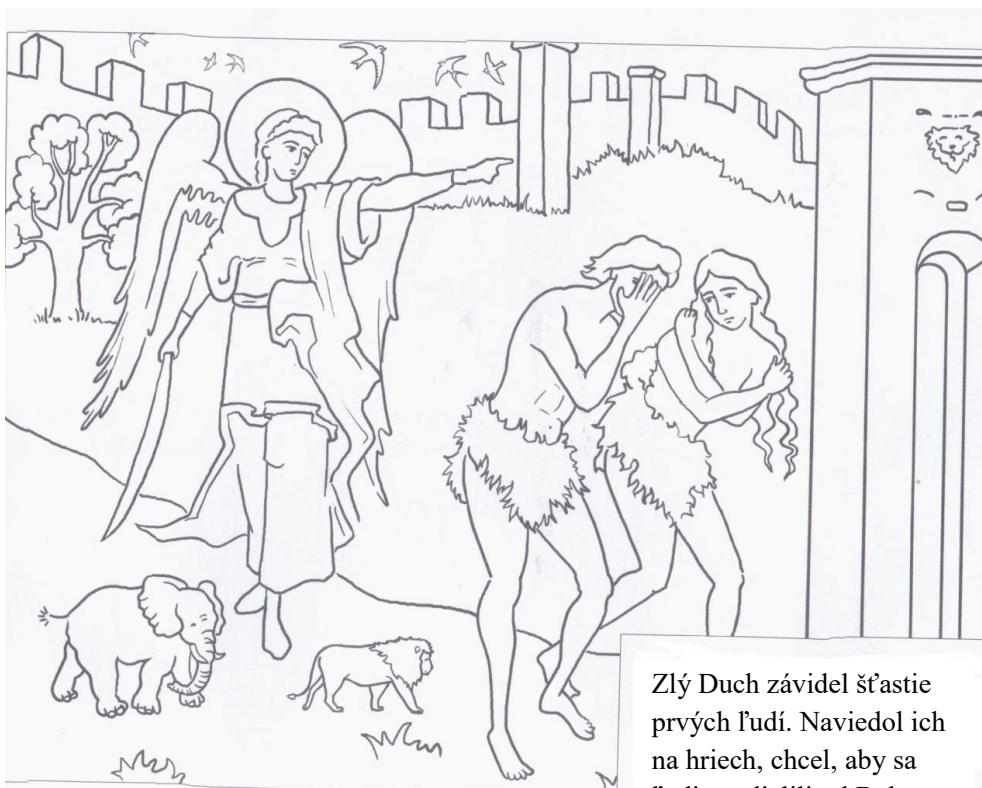

Na začiatku Boh stvoril neviditeľný svet – svet anjelov prebývajúcich na nebi. Stvoril tiež svet viditeľný – rastliny, zvieratá, človeka – Adama a Evu. Boh pripravil pre prvých ľudí zázračnú záhradu – raj.

V raji Adam s Evou žili veľmi šťastne. Boh sa s nimi často rozprával. Povedal im, aby nejedli plod zo stromu poznania dobra a zla.

Zlý Duch závidel šťastie prvých ľudí. Naviedol ich na hriech, chcel, aby sa ľudia vzdialili od Boha.

Za neuposlušnutie Božieho príkazu Boh vyhnal Adama a Evu z raja. Sľúbil, že pošle Spasiteľa, ktorý vráti stratené šťastie.

(Genezis 1-24)

Ak vieš, odpovieš:

Prečo Boh vyhnal Adama a Evu z raja?

.....

Koľko dní trvalo, kým Boh stvoril svet?

.....

Čo stvoril Boh skôr – svetlo alebo Slnko?

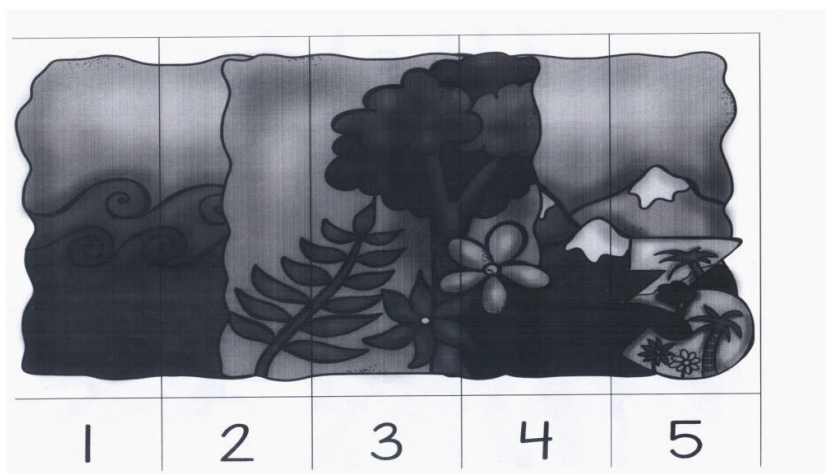
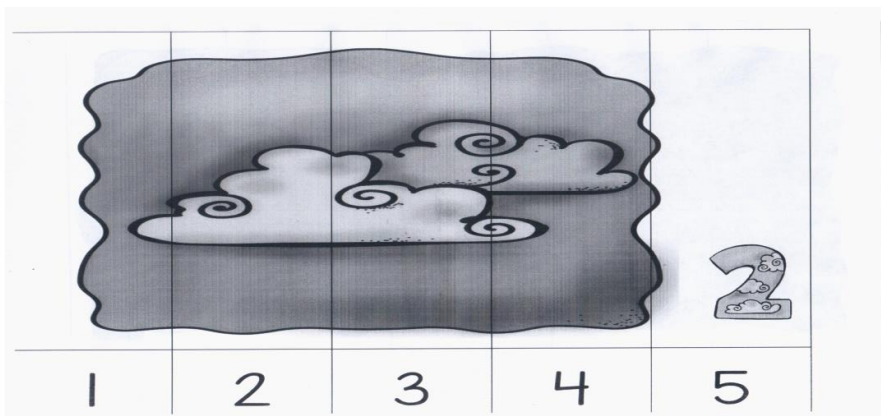
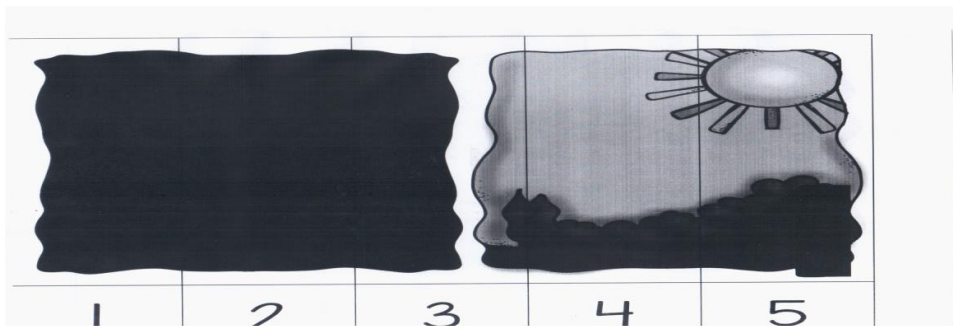
.....

Z čoho Boh stvoril Adama a z čoho Evu?

.....

Úlohy pre škôlkarov

Vystrihni si pexeso

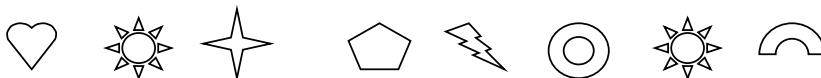
Úlohy pre školákov

Porozmýšľaj, prečo si dávni ľudia niektoré zvieratká skrotili a začali ich chovať. Úžitok z nich je rôzny. Na prvú linajku pod každý obrázok napíš názov zvierat'a. Na druhú linajku napíš jeho úžitok.

Dešifruj názvy zvierat

V raji všetky zvieratá aj človek fungovali v mieri, ale následkom hriechu Adama a Evy sa niektoré zvieratá stali mäsožravé. Vyrieš princíp fungovania šifrovanej správy a zistíš, ako sa niektoré z týchto zvierat volajú.

.....

G

R

T

L

E

I

V

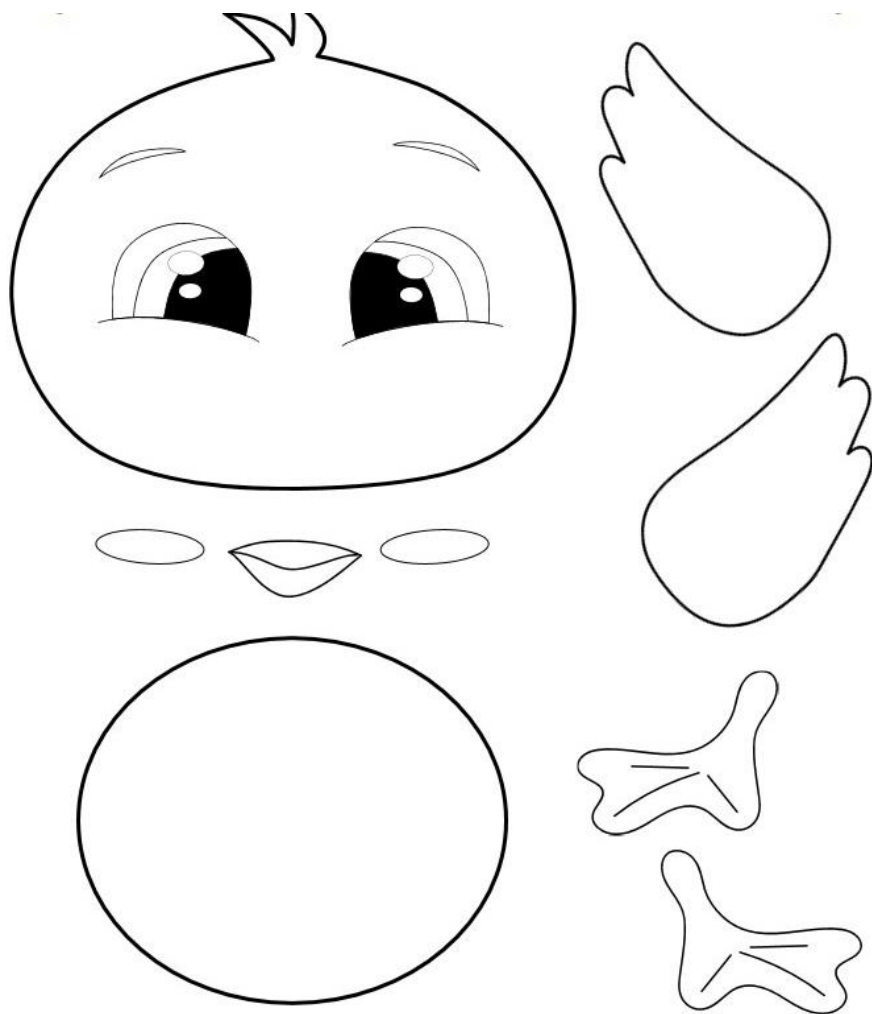
Tajnička

1. Ako Boh nazval svetlo?
2. Čo robil Boh na siedmy deň?
3. Koho stvoril skôr - Adama alebo Evu?
4. V ktorý deň Boh stvoril rastliny?

	1	2	3	4

Súťaž pre škôlkarov

Boh stvoril všetky zvieratka, ale ty si tiež môžeš vyrobiť vlastné papierové kuriatko. Stačí, ak si túto predlohu prefotíš, vystrihneš a vymaľuješ jednotlivé časti. Potom prilepiš kuriatku zobáčik, bruško, nôžky a krídelká. Môžeš k tomu použiť lepidlo alebo lepiacu pásku.

Súťaž pre školákov

rak _____

rok _____

dlát _____

vlak _____

Jakub _____

Radar _____

kríž _____

holub

V osemsmierovke sa okrem týchto slov nachádza ešte 14 ďalších, ktoré súvisia so stvorením sveta. Nájdeš ich všetky? (Môžete stratiť 2 slovíčka, ale snažte sa ich nájsť všetky.) Slová vypíš na linajky hore.

Í	H	O	L	U	B	Z
N	R	O	A	V	E	M
D	A	D	A	M	T	I
M	S	R	B	O	L	J
E	T	S	H	V	V	A
D	L	Á	T	T	L	Č
E	I	C	Á	S	A	O
S	N	K	D	N	K	D
Z	Y	A	O	E	R	P
Á	R	B	B	R	Í	O
H	Í	U	E	O	Ž	Č
R	A	K	N	V	B	I
A	J	A	Y	T	O	N
D	P	J	S	S	H	O
A	A	N	U	R	O	K
R	C	A	I	S	E	M

Riešenia úloh posielajte
do 26.02.2022
na e-mailovú adresu
ovecka.istina@gmail.com

PRAVOSLÁVNA CÍRKEV V ČESKÝCH KRAJINÁCH PO NÁRODOM OBRODENÍ

Bol by omyl domnievať sa, že pravoslávna Cirkev na našom území nijako závažnejšie nepôsobila. Opak je pravdou, dôkazom toho je nám misijná činnosť solúnskych vierozvestcov Cyrila (Konštantína) a Metoda.

Oboch bratov na cestu vypravil v roku 862 byzantský patriarcha Fótios s poverením od cisára Michala III., ktorý tak vyhovel žiadosti veľkomoravského kniežata. Ten sa snažil vytvoriť samostatný slovanský štát, ktorý by bol nezávislý (ako politicky, tak aj nábožensky) na Východofranskej ríši, ktorá sa snažila Veľkú Moravu ovládnuť aj pomocou ponúkanej latinskej misie. Cyril a Metod prišli na naše územie v roku 863 a priniesli Slovanom staroslovenčinu s písmom hlaholikou, v ktorej hlásali Evanjelium, v ktorej tvorili základy pre všetku slovanskú vzdelanosť a ktorá sa stala aj bohoslužobným jazykom (po dlhých sporoch s trojjazyčníkmi, tzn. zástancami gréčtiny, latinčiny a hebrejčiny).

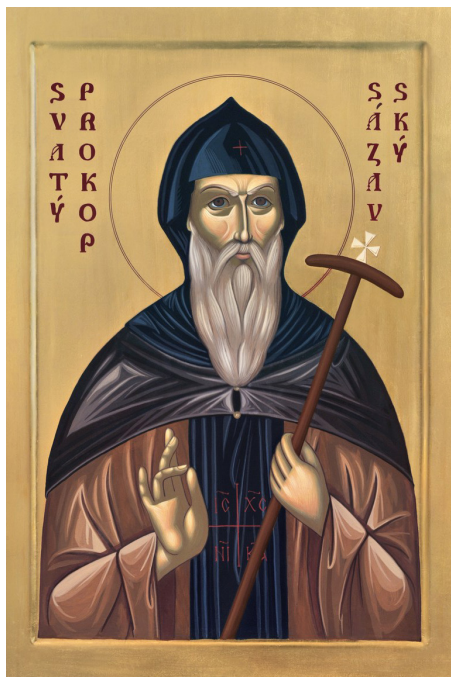
Ďalej vybudovali na Veľkej Morave samostatnú cirkev, spísali množstvo náboženských textov a taktiež množstvo textov zameraných na obranu slovanského jazyka a literatúry (napr. *Proglas*, *Panónske legendy*). Konečne, aj vďaka nim vznikol veľkomoravský zákonník *Zákon sudnyj ljudem*, či *Nomokánon*.

Cyryl zomrel v roku 869 – krátko po zrovnoprávnení staroslovenčiny – a po smrti jeho brata Metoda v roku 885 zosilnela protislovanská opozícia vedená kniežatom Svätoplukom – sympatizantom Východofranskej ríše – natoľko, že v roku

888 bolo viac ako 200 Metodových žiakov predaných do otroctva a zvyšok ich utiekol do Čiech alebo do Bulharska.

Ako sme už uviedli, časť žiakov Cyrila a Metoda sa uchýlila aj v Čechách, kde zohrali veľmi významnú úlohu. Pripomeňme krst prvého českého kniežata Borivoja a sv. Ľudmily, či založenie Kresťanskej akadémie pri Vyšehrade (významné centrum slovanskej vzdelanosti). V roku 1032 knieža Oldřich založil Sázavský kláštor vedený igumenom Prokopom, ktorý šíril slovanské písomnosti a bohoslužby. V roku 1079 žiadal knieža (od r. 1085 kráľ) Vroclav II. o zavedenie slovanského obradu v Čechách, bohužiaľ márne.

V roku 1096 boli vyhnaní slovanskí mnísi zo Sázavského kláštora a o rok neskôr bol východný rítus na našom území úplne zakázaný. K čiastočnému oživeniu východného ritu na našom území došlo až za Karla IV.,

ktorý v roku 1347 založil kláštor na Slovanoch – jediné miesto, kde bolo slúženie týmto ritom dovolené. Pre dobu národného obrodovania bolo typické oživenie záujmu o minulosť národa, jeho jazyk a kultúru. Vďaka tomu, že tieto tri piliere českého národa boli vystavané Cyrilom a Metodom – slovanskými vierozvestcami – došlo, samozrejme, aj k oživeniu záujmu o Pravoslávie.

Dôležitým aspektom pre rozvoj Pravoslávia bola rovnako idea panslavizmu (všeslovanstva), ktorá bola pre národné obrodovanie typická. Vďaka nej sa českí učitelia začali zaujímať o východnú spiritualitu a vďaka nej sa aj v roku 1869 v Moskve konala národopisná výstava, na ktorej boli zúčastnené mnohé české osobnosti, ako z politického, tak aj kultúrneho života, napr. Palacký, Erben, či Rieger. Došlo na nej k nadviazaniu stykov s predstaviteľmi ruskej pravoslávnej Cirkvi. Vďaka týmto kontaktom a vďaka činnosti českých osobností (menujeme Karla Sladkovského, ktorý už predtým na Pravoslávie konvertoval, či Riegera) bol na Staromestskom námestí otvorený chrám svätého Nikolaja, kde prevažne ruskí duchovní slúžili pravoslávne bohoslužby.

K prílivu veriacich prispeli aj zmeny v rímskokatolíckej cirkvi po roku 1870 (I. vatikánsky koncil), ktoré spôsobili, že časť rímskokatolíkov odišla k Pravoslávii, či do novovzniknutej cirkvi starokatolíckej, úzko spolupracujúcej s pravoslávnu.

Dávid Horváth

Zdroj: www.pravoslavni-ul.cz. **Foto:** pravoslavi.cz, dvojka.rozhlas.cz

Aktuálne foto Sázavského monastiera

ROZHOVOR S PREZIDENTOM BRATSTVA PRAVOSLAVNOJ MOLODEŽI ALEKSANDROM HRIČKOM vek 23 rokov, iz Medžilaborec, predsedom OZ Labir'ský Rusynŷ

1. Dorohŷj brat Alexander, od narodžiŷna žŷjeŷ v Medžilabircjach. Jak jes pryŷov ku viry i odnoŷiŷna k Bohu?

Svjatu Tajinu Kreŷćenija jem pryjal besposedno po narodžiŷnu v chrami sv. Archistratiha Michaila vo Výdrani, de ŷa pochrestyv, vŷe nebohŷj o. Joan Kosteckŷj. No potim dale, jem uŷ barz do chramu neprychodyv. Bŷlo to aŷ neskorŷe, kid' jem chodyv do ŷkolŷy a to konkretno na pros'bŷ p. katechetkŷ Annŷ Brasovej, pered perŷov svjatov spovid'ov. Bŷly s'me hruppa kamarativ jak matuŷka Beata Pruŷinska, Matej Smolej, Pe'ŷo Čalfa i druhŷ. Moje osoblyve ču'ta, kid' jem pryŷov do naŷoho chramu sv. Ducha v Medžilabirc'ach, bŷv duŷe dobrŷj. Aŷ nativko, ŷe jem tam chotiv ostaty. Povaŷuju to za čudo, ŷe jem pryŷov do chramu a jem v nym zistav. Samosobov bŷly i iskuŷenija. Pri perŷŷch začatkoch, jem sobi začav vŷimaty vnutor chramu a zistyv jem, ŷe ten ujko, ŷto tam chodyt'

i daŷto robit' je pip :-). Po perŷi spovidi, jem do chramu začav chodity pravidelni a postupni jem s'a distav ku obsluhovaŷu, de bŷv i o. Marek Cicu. Stalo s'a raz, ŷe dachto z obsluhŷ výpav a o. Aleksander Zalevskŷj sobyi ŷa zavolav, daly meni stichar a bŷv jem z toho barz nadŷenŷj. Citiv jem s'a doslova tak jak dajakŷj epyskop :-). Do chramu jem pryčhodv furt medŷi perŷŷmy i kid' jem musyv často perejty napiŷe, vece jak kilometer cilŷm mistom. Pri tim s'me chodyly do chramu i ručni zvonyty, s kamaratmi o. Ľuboŷom Savčakom, Matejom Smolejom. Bŷlo to pro nas ditej take interesne i zabavne, kid' s'me ŷahaly lanom i zvin nastachav zo sobov. Postupni okolo r. 2011 začav jem s'a zaoberaty i cer'kovnŷm spivom a zapajav jem s'a do choru v chrami.

2. Saŷku, posobyŷ tŷŷ v OZ Labir'ský Rusynŷ, ŷto pro Tebe znamenat' rusynskŷj jazŷk a cer'kovno-slavjaŷskŷj jazŷk?

Moŷu povisty ŷe jem rusynskoj narodnosti i cilkovo ľubľu mij materyŷskŷj jazŷk i azbuku. Vŷe v ŷkoli jem polubyv rus'kŷj jazŷk, kotrŷj jem sobi výbrav, jak holovnŷj čudŷŷj jazŷk, holovni pro cer'kov i duchovnŷj ŷŷvot. Na roznŷch molodiŷnŷch podijach jem recituvav poeziju po ruskŷ, či po rusynskŷ. Na fari v ML s'me mali nacvikŷ programu, de mi aj terajŷŷj vladŷka Rostislav vŷvitľuvav, jak spravni vŷlovuvaty, davaty prizvukŷ. Čerez internet jem ľubyv sluchaty propividi Patriarchu Kirila i tak jem s'a postupni izučav rus'kŷj jazŷk, ŷebŷ jem lipŷe pochopiv cerkovnŷ službŷ. Zanedovho jem začav postupni

čítaty Apostol v chrámí, no pred tým jem s'a musyv doma prihotovyty, žebý jem dostojni pročitav všytko na Slavu Božu. S o. Aleksandrom Zalevským jem často konzultovav, to što jem nerozumiv abo jak spravni pročitaty.

Jazyk rusyňskýj mat' velykýj význam, je to prepojiňa pro nas mynulosty i sučasnosty. Prepojiňa pradičovskoj cerkevnoslavjans'koj tradicii s našým sučasným rusyňským jazýkom. Važlyve je utrimaty s tým žyvýj vzťah. Na totu dumku s'me nadvjazaly spoločni aj s Josyfom Badydom na Labyrščini, de s'me začaly propagovaty rusyňskýj jazýk na školach, v organizovaňu podij na podporu kultury Rusyniv, i tak došlo k tomu, že s'me založyly OZ Labir'ský Rusyný, jakoho jem s'a stav i predsedom. Zaroveň spoluprac'ujeme v uzkim kruhu i s místnov organizacijov Rusyňskoj obrodý.

3. Bratyk, dovho jes býv sučasťov BPM, posobyv jes jak člen výkonohoho výboru v dozorni radi i nakonec 17. 11. 2021 na Valnim zhromaždiňu Bratstva pravoslavnoj molodeži jes býv zvolenýj za joho prezidenta. Što pro Tebe jak pre molodežnyka i čolovika značit' BPM?

Vznyk BPM na Slovakií registrujeme od 18. 09. 1990, trudami mnohých molodežnykiv, kotry chotili načertaty svoju identitu, stričavaly s'a, robyly spoločný aktivity, ukryplaly s'a vo viry. Mnohý iz nych s'a staly svjaščennykamy, matuškami, monachami, či robľat' v dajakých profesijach na blaho našoj cerkvi. Začinali s koľadovanim, pomohali s upr'atovaňom v chrámach, s bohoslovcami chodyly na večurni, či dajake služniha po mnohych PCO. Pro ľudej to býla velyka radist' i podpora, že pravoslavie žyje, molodý suť naša budúcnost' i mame v nych nadiju. BPM maje centralu u Pr'ašovi na ur'adi Metropolitnoj rady a je sučasťov cilosvitovoj organizacij Syndesmos. Osnovnov zadačov je misija pravoslavija, pomoči molodým ľuďom dostaty s'a do chramu, spoznaty Christa, svoju viru, najty brativ i kamarativ vo Christi. Sprovdžaňa molodoho čolovika na joho dorohi je velyke dilo pro spasenie každoho z nas. Čim blyže budeme ku Christovi, tým blyže budeme vzajomni jeden ku druhomu i umnožyme Ľubov, kotrov je Sam Christos, naš Spasitel'.

4. Jaký suť aktuálný viziji i dalšý plány BPM?

Važno je s'a poučaty i inšpirovaty z mynulosti, ale cíľ i put' sobi musyeme sta-

novyty podľa podmienok v dnešním časi. Rozbiehujeme postupni spolupracu iz čes'kov stranov našoj cerkvi a začynamy pravi časopysom Istina. Majeme v plani naštartovaty edičnu činnost': výdaty brožurkŷ jak, žitija svjatŷch, spivnykŷ, akafistnkŷ i mnoho dalšoho.

5. Čím sja zaoberaš vo voľnim časi? Što Ťa najvecej t'išŷt', naplňať v duchovnim žŷvoti?

Cilkovo ľubľu žŷvot v Cerkvi. Z Bohoslužična mam najradšej Carskŷ časŷ počas prazdnykiv, što je moja srdcovka. Rad čitam Evanhjelije od Joanna, ľubľu sobi prečitaty Žitija svjatŷch z Ochridskoho prologu. Od mala jem začav spivaty v detskim cerkovnim chori sv. Apostola Andreja Pervozvannoho, pod vedžičnom dirigentkŷ Michalŷ Momotovoj, de jem s'a naučiv spivaty podľa not i spravni dŷchaty pri spivi. So zborom s'me výstupľaly na Roždestveňskŷch koncertoch v Košŷcach, Kručovi i na domašni podi v Medžilabirc'ach. Duže šumnŷ spomienkŷ mam na taborŷ v Medvežim, Deň ditej v Pr'ašovi, Pravoslaviadu v Košŷcach. S grupov BPM v Medžilabirc'ach s'me organizovaly Deklamacyju duchovnoj poezii, prozŷ i spivu, zučastňovaly s'a podij, jak program v chrami na prazdnyk svjatiteľa Nikokolaja i na Roždestvo, takisto s'me potišali staršŷch ľudej v domovoch socialnŷch služeb i koľadovaly po domoch našŷch virujuščich. Takisto s'me chodyli posvjačaty chŷžŷ na Bohojavlenie. Čerez projektŷ s'a vž edovše zaoberame filantropiov v místi Medžilabirci a na okolyci a roznašame potravnyŷ pro tŷch čto to potrebuje.

6. Brat Prezident, što bý jes na zaver odkazav našŷm molodežnykom i čitatelim?

Istina je jedinečnŷ časopys, z kotrŷm s'a rachuje nadalej. Týž jem býv redaktorom časopysu Istina v 2019 roci, de jem pryspivav do rubrikŷ Rozhovoryŷ pro dušu. V dnešni dobi, bý s'me mali čerpaty z toho što je dostupne i polezne pro našu dušu, svoji dumkŷ formulovaty do textiv, výberaty tematiku, kotra interesuje i oslovŷt' molodoho čolovika. Tekstŷ, v kotrŷch molodŷ ľude najduť odpovidi na svoji voprosŷ. Molodež je tu a teper' a časopys Istina je potrebnŷj i pro dalšŷ generacii. Redaktorom žŷču, žeby maly radist' z toho što robl'ať na slavu Božu a čitatelim, žeby s'a čerez čitaňa ukriplali vo viry i svojich trudach duchovnŷch.

Rozhovor robyla: Eva Kahancová

POUČENIA GAVRIILA URGEBADZEHO

Stalo sa, že prepodobný Gavriil sa rozprával so skupinou mladých ľudí. Pýtala sa ich, že či vedia, čo je prekážkou toho, že modlitby nedochádzajú k Bohu, nie sú vypočuté. Každý niečo povedal. Jeden, že je to nesústredenosť, druhý povedal, že myšlienky, ktoré prichádzajú počas modlitby, bránia úpenlivej modlitbe.

Otec Gavriil im hovoril, že nie je to tak, lebo myšlienkam nezabrániš, oni prichádzajú ku každému, aj tomu najkúsenejšiemu v modlitbe, ale dôležité je ich neprijímať, nezadržiavať ich, ako o tom hovorí prepodobný Siluán: *„Ako ľudia vchádzajú do domu a vychádzajú z neho, aj myšlienky od 8 zlých duchov prichádzajú a znovu môžu odísť, ak ich neprijmeš.“* Zrazu k nim pristúpil istý mladý človek a poprosil otca Gavriila, aby mu dal požehnanie na modlitbu. Otec, ako prozornivý Boží človek, videl do duše toho mladíka a chcel ho vyskúšať. Povedal mu teda: *„Dobre, dám ti požehnanie na modlitbu, ale najprv mi pomôž v istej veci...“* Mladík rázne odpovedal: *„Nemôžem, lebo idem sa modliť.“* Mladý muž sa vzdialil a otec Gavriil hovorí skupine ľudí: *„Vidíte, tento muž sa teraz bude hodiny modliť, ale nebude mať z toho žiaden osoh.“* Prítomní sa udivene pozerali a pýtali sa, prečo.

Otec Gavriil im to vysvetlil: *„Tento človek má naplnenú hlavu vedomosťami a pravidlami, ale jeho srdce je prázdne! Môže byť, že si si nazhromaždil mnoho vedomostí, poznáš teológiu, filozofiu, dogmatiku, možno niektoré pasáže až naspamäť, ale keď je tvoje srdce prázdne, to všetko ti nič neosoží. Pusté vedomosti ešte nikoho nespasili. Poznať teóriu a mať prázdne srdce je ako keby si sa chcel napíť z vyschnutého prameňa. Len si pomysli, koľko jednoduchých ľudí, ktorí boli negramotní, nepoznali teológiu, dogmatiku a ani filozofiu, sa stali svätými! Pýtaš sa, ako je to možné? Tak, že vo svojom srdci nosili Boha, teda lásku - nie nezriadenú túžbu a žiadostivosť tela, ale čistú Lásku, ktorou je sám Boh. Preto predtým, než sa púšťaš do študovania rôznych vied a náuk, pomysli si, že najprv musíš mať v srdci Boha, ktorý ti môže odkryť správne chápanie všetkého toho, čo sa práve chystáš naučiť. A takto sa nikdy nebudeš pýšiť získanými 9 vedomosťami, lebo si uvedomuješ, že všetko to, čo máš, je dar od Boha a nie sú to tvoje zásluhy.“* Otec Gavriil ešte dodal: *„Mohol urobiť tento človek dobrý skutok, a tak by Boh požehnal jeho prosby počas modlitby. Takto sa však zbavil požehnaní, ktoré by mu prišlo v dôsledku konania dobra, o ktoré som ho prosil, a teraz sa bude modliť celých päť hodín s prázdnyim srdcom, bezvýsledne.“*

/z rozprávania o. Gavriila a súdobého príkladu spracoval -sf- /

„Skrý si svoju radosť vo svojom srdci, aby sa o tom nedozvedel diabol a v dôsledku tvojej nepozornosti neukradol tvoju radosť cez nejaké pokušenie. Podobne postupuj aj v zármutku, aby ti ho diabol nezväčšil, keď sa dozvie o jeho príčine. Keď rovnako v radosťi, či v zármutku sa nachádzaš vo vyváženom stave, diabol nevie nič o tom, čo sa deje v tvojom vnútri, preto ani nevie, ako má s tebou bojovať.“

Spracovala: Zuzana Sadilková

Zdroj: <https://orthodoxia-bezovce.estranky.sk/>

SV. NOVOMUČENÍK CHRISTOS ALBÁNSKY, ZÁHRADNÍK (12.2. / 25.2.)

Svätý novomučeník Christos sa narodil v Albánsku, v meste Përmet. Pracoval ako záhradník. Keď mal štyridsať rokov, odišiel z Albánska za prácou do Konštantínopolu. Tam sa mu potom raz pri predaji jablák na mestskom trhu stalo, že za ním prišiel jeden Turek. Chcel od neho kúpiť všetky jeho jablká, ale veľmi pod cenu. Nakoniec medzi nimi kvôli tomu došlo až k hádke. Christos sa bránil a cenu, ktorú mu Turek ponúkal, odmietol. Turek sa nahneval a rozhodol sa Christovi pomstiť. Odišiel ku miestnemu sudcovi, ktorému oznámil, že mu Christos akoby naznačil, že sa stane moslimom.

Christa preto pozvali pred súd, kde onen pomstychtivý Turek proti Christovi klamlivo svedčil, že počul, ako povedal, že sa poturčí a že sa stane moslimom. Sudca sa potom spýtal aj Christa, či to je pravda. „V mene Boha,“ odpovedal chudobný záhradník, „ja som nikdy takéto slová nepovedal. Som kresťan a nemôžem zmeniť svoju vieru, dokonca ani vtedy, ak by som preto musel tisíckrát strádat.“ Keď takúto odpoveď počul sudca, vydal príkaz, aby záhradník zatiaľ

dostal trest bitia palicami. Potom bol mlátený po celom tele, až mal hlavu i telo zmáčané svojou krvou. Napriek všetkému však zostal Christos ako kresťan neoblomný. Bol uvrhnutý do väzenskej cely, kde bol na rukách spútaný okovami a nohy mu dali do klady.

V tom čase sa stalo, že bol v rovnakom väzení aj učený mních Kaisarios Dapontes. Ten keď uvidel utrápeného záhradníka, ktorý napriek všetkému poníženiu a bitiu zostal verný Christovi, vyjadril nad ním súcit a ľútosť. Poprosil väzenskú stráž, aby mu bola odomknutá klada aspoň na nohách. Stráž mu ju na jeho prosbu dala dole. Potom našiel dokonca aj trochu jedla pre Christa. Ten však nechcel nič jesť a len mu povedal: „Ďakujem vám, otče, ale nie, nebudem jesť a nebudem ani piť, dovoľte mi pre Isusa Christa zomrieť hladným a smädným.“ Potom tento novomučeník pre vieru vytiahol zo svojho opasku brúsik, ktorý vždy nosil pri sebe, podal ho ctihodnému otcovi a povedal mu: „Predajte ho a za to, čo utržite, dajte odslúžiť Liturgiu za pokoj mojej duše.“

Ešte toho dňa poňho prišla stráž, bol vyvedený z väzenia za mesto, kde mu bola odseknutá hlava. Svedkom a tým, kto zapísal utrpenie tohto nového mučeníka, bol Kaisarios Dapontes. Tento nový mučeník pred svojimi trýzniteľmi pokorne sklonil svoju hlavu, svoje srdce, svoju myseľ a svoju dušu, ktoré však dávno predtým úplne oddal Isusovi Christovi. Takto blažený mučeník Christos získal mučenícku korunu od nášho Hospodina Isusa Christa.

SVJAŠČENOMUČENÍK GEORGIJE - DJORDJE BOGIČ (*6. 2. 1911 - +17. 6. 1941)

Svätý Djordje sa narodil v Pakraci 6. februára 1911. Absolvoval nižší stupeň gymnázia v Novej Gradiške a seminár v Sarajeve. 25. mája 1934 bol v Pakraci vysvätený na kňaza. Svoje poslanie vykonával na farnostiach v Majar a Bolmace, odkiaľ bol presťahovaný do Nasice. Zhodou okolností sa tam nachádzal v čase začiatku 2. svetovej vojny.

Jeho trápenia videl Proko Prejnović, Srb, ktorý sa pred ustašovcami ukryl na strome. Sú zaznamenané v knihe *Magnum Crimen* od Viktora Nováka (Záhreb 1948, strany 641-642).

V noci 17. júna 1941 vtrhol Feliks Lahner, mliekar z Nasice, aj s dvoma ustašovcami do bytu kňaza a nariadil mu, aby okamžite nastúpil do auta, ktoré čakalo pred jeho bytom a nechal sa odviezť na pole. Pred smrťou prežil Djordje veľké utrpenie.

Ustašovci ho priviazali k stromu skôr, ako začali so svojimi zverstvami. Kňazovi odrezali uši, nos a potom jazyk, roztrhali mu fúzy aj s kožou. Úbohý, vyčerpaný kňaz vykrikol od príšernej bolesti. Bol to ešte len tridsaťročný mladík,

zdravý a dobre stavaný. Po celý čas bol odhodlaný a vzpriamene sa postavil, aby ustašovci mali voľnú ruku vo svojej surovosti. Po vypichnutí očí sa kňaz stále nepohol, takže mu rozrezali brucho, hrudník a skolaboval. Bolo vidieť, ako mu bije srdce. Jeden z ustašovcov zakričal: „*Prekliata tvoja srbská matka, ktorej srdce stále bije.*“ Nakoniec mu jeden ustaša rozrezal hrud' a brucho, vybral črevá a omotal si ich okolo krku. Až potom, keď sa Djordje úplne zrútil, ustašovci prerezali lano, ktorým bol priviazaný k stromu.

Jeho telo spadlo na zem, kde naňho vystrelili a skončili s jeho zabíjaním. Potom ustašovci telo zapálili, čím mu skrátili bolesť a utrpenie. Tieto mučenícke útrapy mal na svedomí rímskokatolícky kňaz z Nasice – Sidonije Šolc. Jeden zo svedkov povedal: „*Dal zabíť nášho kňaza Djordje Bogiča tým najobľudnejším spôsobom. Uprostred noci ho vyviedli z jeho bytu a zabil.*“

Mŕtvolu kňaza Djordjeho zostala na tom istom mieste celú noc až do popoludnia nasledujúceho dňa. Okolo 16:00 dostali rozkaz odnieť mŕtvolu do osady Brezík a pochovať ju na cintoríne. Na riadnom zasadnutí Svätého zhromaždenia biskupov Srbskej pravoslávnej cirkvi v roku 1998 bol veľkňaz Georgije – Djordje Bogič kanonizovaný a jeho meno bolo zapísané do zoznamu mien srbských cirkevných svätých.

Zuzana Sadilková

Zdroj: zivotysvatych.blogspot.com
spc.rs/eng/; en.wikipedia.org/wiki/

BOHOSLUŽOBNÝ JAZYK Z HĽADISKA PRAVOSLÁVNEJ LITURGIKY A PRAXE

Dnes sa v našej miestnej Cirkvi čoraz viac objavuje požiadavka mnohých preložiť bohoslužby do slovenčiny. Ako dôvod sa uvádza nezrozumiteľnosť cirkevnoslovanských textov našim veriacim, ale hlavne ľuďom, ktorí prichádzajú do Pravoslavia z iných vierovyznaní. Taktiež sa hovorí, že po preklade bohoslužieb do hovorového jazyka sa zvýši duchovnosť a zbožnosť našich veriacich, lebo údajne pochopia všetko, čo sa v „nezrozumiteľných“ bohoslužobných knihách píše. Najprv sa však pozrime do dávnej histórie, ako to bolo s bohoslužobným jazykom napríklad u Židov v Starom zákone. „*Eloi, Eloi, lama sabachtani?*“. Tieto slová veľmi dobre poznáme z Evanjelia, keďže ich Isus Christos povedal tesne pred smrťou na kríži. V Evanjeliu v tom istom verši sa ďalej píše: „*Jéže jest skazájemo: Bože moj, Bože moj, počtó mjá ostávil jesí,*“ teda toto znamenajú tieto slová v preklade.

V preklade z akého jazyka, keď mu Židia nerozumeli a mysleli si, že Isus volá Eliáša? No predsa z hebrejčiny – bohoslužobného jazyka, v ktorom sa bežne nehovorilo, ale boli v ňom napísané knihy Starého zákona. Isus Christos tento jazyk používa vo Svätom Písme viackrát a tým nám vlastne aj sám svedčí, že je potrebné nezanebávať bohoslužobný, archaický jazyk. Inak tomu však nie je ani u veľkých pravoslávnych národov. Naším veľkým vzorom bol niekedy a aj dodnes pre mnohých zostáva ruský národ. Ten dodnes vykonáva bohoslužby v cirkevnoslovanskom jazyku. Aj dnes sú v Rusku mnohí, ktorí by radi slúžili a modlili sa po rusky, ale Cirkev to rázne odmieta. V Rusku je dnes veľká duchovná obroda národa, do Cirkvi prichádza nespočetné množstvo veriacich, mladých i starých, ktorí sa dávajú krstiť, ale Cirkev kvôli nim bohoslužby v ruštine neslúži, ale naopak, snaží sa ich učiť cirkevnoslovanský jazyk. Ved' je oveľa logickejšie, naučiť sa po cirkevnoslovansky, čo pre nich a ani pre nás nie je až také nezrozumiteľné, ako by sa mali bohoslužby prispôsobovať ľuďom. Vo svete a hlavne u nás, je dnes trend a móda učiť sa cudzie jazyky. Naše deti dokonale ovládajú angličtinu, nemčinu, španielčinu, či francúzštinu – jazyky, ktoré so slovenčinou nemajú spoločné vôbec nič. Prečo by sa teda nemohli naučiť po cirkevnoslovansky. Tento jazyk je predsa historicky určený práve nám na rozhovor s Bohom.

Napríklad aj Gréci sú hrdí na svoju svätootcovskú vieru a aj na liturgickú tradíciu. Čo sa týka bohoslužobného jazyka, používajú starogréčtinu, čiže nie novogrécky, hovorový jazyk, ale jazyk bohoslužobný, v ktorom svätí Otcovia písali originálne texty. Tohto jazyka sa tiež nechcú za žiadnu cenu vzdať, aj keď sa líši od dnešného, v Grécku používaného jazyka. Dôvodom je samozrejme úcta k svätým Otcom, ale určite aj vedomie, že prekladom sa mnoho vecí stratí a napísaná teológia im bude jasnejšia viac, pri naučení sa tohto jazyka, ako pri jeho preklade.

Chceme sa vedieť dorozumieť s rôznymi inými národmi, čo je chvályhodné, ale bohoslužby sa majú kvôli nám ochudobniť, lebo ich jazyk sa naučiť nechceme a pritom v ňom nemusíme rozprávať, iba ho rozumieť, čo, ako vieme zo štúdia jazykov, nie je až také ťažké. Ruská miestna Cirkev si to uvedomila a presne toto

dodržiava. Možno si povieme, že dnes je to skoro nemožné učiť ľudí na farnostiach cirkevnoslovanský jazyk, že veriaci chodia do práce, majú iné záujmy atď. Na druhej strane, starí ľudia, nielen že rozumeli, ale dokonca aj čítali po cirkevnoslovansky a učili sa pri myslím si oveľa väčšej pracovnej vyťažnosti na gazdovstve, ako je tomu dnes. Čítali doma, učili sa porozumieť a nemali problém tomu venovať hodinku svojho času denne, buď poobede, alebo večer.

Ak sa niekto chce stáť pravoslávny a navštevuje chrám, treba mu vysvetľovať, že toto je náš cirkevný jazyk, ktorý používame na bohoslužbách. Keď sa danému človeku zapáči naša viera, naše spevy, ikony, architektúra, určite sa mu zapáči aj náš bohoslužobný jazyk. Z toho vyplýva, že v bohoslužbách nutne musí zostať cirkevnoslovanský jazyk, ktorý je často dokonca lákadlom inovercov, pre svoju krásu a duchovnosť bohoslužieb. On je našou pýchou. Čo však môžeme pre zrozumiteľnosť bohoslužieb urobiť, to je jeho vyučovanie a používanie. Čím viac termínov z cirkevnej slovančiny budeme v slovenčine používať, tým viac budú naši veriaci bohoslužbám rozumieť. Môžeme texty prekladať, ale nie s tým, aby sme sa chceli toho jazyka zbaviť, ale s láskou, aby sme ho ešte lepšie vysvetlili. Samozrejme preklady sú ťažké a doslovne nemožné. Aj to je dôvod, prečo nie sú vhodné na bohoslužobné používanie. Avšak na objasnenie majú veľký význam, tu môžeme používať opisné formy ba dokonca vety na vysvetlenie jedného slova.

A preto učme sa, pýtajme sa a zaujímajme sa o cirkevnoslovanský jazyk. Možnosti máme veľa, tak ich využijme a s našimi vedomosťami sa postupne podeľme aj s ďalšou generáciou, aby náš krásny bohoslužobný jazyk nebol nahradený, ale naopak, aby rozkvital predovšetkým v nás, pravoslávnych kresťanoch.

Mgr. Daniel Havaj

Zdroje:

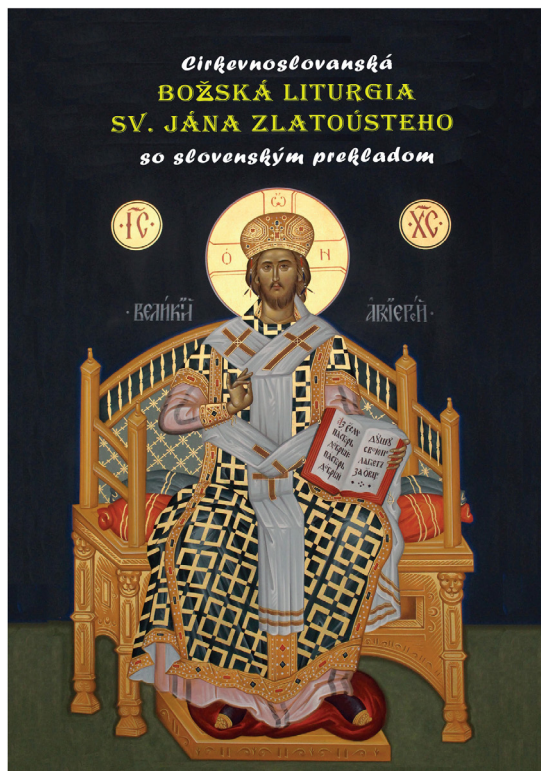
Štec, M., Úloha a miesto cirkevnej slovančiny v liturgickom živote kňazov, Pravoslávny teologický zborník, č. XXIX (14)

Velikij sbornik, Metropolitná rada Pravoslávnej cirkvi na Slovensku, 2002

Štec, M. Cirkevná slovančina, Prešovská univerzita v Prešove Pravoslávna bohoslovec-ká fakulta, vydanie I.

CIRKEVNOSLOVANSKÁ BOŽSKÁ LITURGIA SV. JÁNA ZLATOÚSTEHO SO SLOVENSKÝM PREKLADOM

Vreckové vydanie cirkevnoslovanského textu sv. Liturgie v latinke s paralelným prekladom do slovenského jazyka, určené ako pomôcka pre bežných veriacich aj pre záujemcov o východné pravoslávne bohoslužby.

Názov: Cirkevnoslovanská BOŽSKÁ LITURGIA sv. Jána Zlatoústeho so slovenským prekladom

Editor: prot. Mgr. Peter Savčak, PhD.

Počet strán: 144

Formát: A6

Väzba: tvrdá, šitá

ISBN: 978-80-555-2845-8

Vydáva: Prešovská univerzita v Prešove, Pravoslávna bohoslovecká fakulta

Vydanie: prvé, Prešov, 2021

Anotácia:

Už dlhšiu dobu je na Slovensku dopyt po preklade sv. Liturgie do slovenského jazyka, ktorý by zohľadňoval pravoslávne názvoslovie a cirkevnú tradíciu.

Učiteľ predmetu o sv. Liturgii na Pravoslávnej bohosloveckej fakulte v Prešove, prot. Peter Savčak, sa v tejto knižke pokúša o čo najlepšie priblíženie tejto najdôležitejšej pravoslávnej

bohoslužby obyčajným veriacim, ale aj záujemcom o bohoslužby východnej pravoslávnej tradície. Využíva pritom doterajšie preklady viacerých autorov, aby takto zachoval kontinuitu s predošlými vydaniaми, ale zároveň sa nebráni ani návrhom na vylepšenie svojho prekladu.

Nakoľko má knižka vreckový formát a dobre sa otvára, je vhodná na bežné nosenie do cerkvi a sledovanie cirkevnoslovanského textu, pod ktorým sa vzápätí nachádza slovenský preklad.

V tvrdej farebnej obálke nájdete na 144 stranách veľkými písmenami napísaný a ľahko čitateľný cirkevnoslovanský text so slovenským prekladom, zdobený mnohými tematickými ilustráciami. V závere editor opisuje čo vlastne svätá Liturgia je a aký je jej spasiteľný význam pre nás veriacich.

prot. Peter Savčak

ŠALÁT ŠUBA

Suroviny: 4 stredne veľké zemiaky, 5 vajčiek, 0,7l sterilizovanej cvikly /1 čerstvo uvarená/, 1 veľká cibuľa /používam fialovú, aj kvôli farbe/, ryba v slanom náleve /slané slede - slanečky/, 0,7l kyslých uhoriek, 2 tatárske omáčky

Postup: Zemiaky uvaríme v šupke, vajička natvrdo. Vychladnuté nakrájame na slzičkovo-
vom strúhadle, spolu s vajíčkami a kyslými uhorkami. Cibuľu nakrájame na jemno, ryby pozdĺžne na menšie kúsky. Do väčšej misy zvyknem dať sáčok, kvôli lepšiemu vyklopeniu a nelepeniu sa šalátu na sklo /alebo celú nádobu vymastím olejom/ Začínam postupne vrstviť suroviny: zemiaky /môžem aj osoliť, okoreniť/, natriem tatárskou omáčkou, cibuľa - tatárska, ryby - tatárska, cvikla - tatárska, vajička - tatárska, uhorky - tatárska, mrkva - tatárska. Takto môžem vytvoriť aj 3-4 vrstvy, záleží od množstva potravín a veľkosti nádoby. Cez noc nechám odležať v chladničke.

ZAMATOVÁ ROLÁDA

Cesto: 9 vajec, 8 PL kryštálového cukru, ½ KL sódy BB, 4 PL kakaa

Postup: Bielky vyšľaháme, postupne pridáme kryštálový cukor a vyšľaháme tuhý sneh. Zašľaháme žĺtky, pridáme kakao, sódu BB. Pečieme na masnom papieri 5-10 min. pri 250°C - podľa typu rúry. Cesto je upečené vtedy, keď špilka po vpichnutí do cesta ostane suchá a nenalepí sa na ňu cesto. Cesto vyberieme, nestáčame, po miernom vychladnutí ju vyklopíme na dosku (alebo utierku) posypanú práškovým cukrom a opatrne odstránime papier. Cesto je po upečení veľmi jemné a tenké, preto papier odstránime veľmi opatrne, pomáhame si ostrým nožom.

Plnka: 2 dl mlieka, 1 žĺtok, 3 PL hrubej múky, 250 g masla, 7 PL práškového cukru, 2 PL kakaa, 1 vanilka

Postup: Mlieko, žĺtok, múku uvaríme. Vyšľaháme maslo s cukrom a vanilkou. Spolu zmiešame. Polovicu bielej plnky natrieme na upečenú piškótu. Do druhej polovice pridáme 2 PL kakaa a natrieme na bielu plnku. Opatrne stočíme, lebo cesto je veľmi krehké. Polejeme čokoládovou polevou a dáme stuhnúť do chladničky. Roládu krájame ostrým nožom. /ak budete robiť cesto v menšom plechu, tak stačí 7 vajec, 6 lyžíc cukru, a so zvyškom plnky môžete natrieť roládu po povrchu a až potom pridať čokoládovú polevu/

OBSAH

Báseň.....	3
Istinkáči na trangáči.....	4
Pravoslávne Česko.....	6
Pravoslávna rodina.....	9
Život mladého človeka.....	10
Pravoslávie vo svete.....	12
Študentské práce.....	14
Ovečka.....	15
Cirkevné dejiny.....	22
Rozhovor.....	24
Poučenia svätých.....	27
Duchovná knižnica.....	27
Novodobí svätí.....	28
Liturgické okienko.....	30
Knižná novinka.....	32
Pôstna kuchárka.....	33

Obálka: Beseda s o. Nikolajom Pružinským

Strana 2: Istinkáči na trangáči

Strana 35: Fotografie o. Milana Bilého, ČR

Strana 36: Banner k 2% z dane pre Bratstvo

ISTINA - Mesačník Bratstva pravoslávnej mládeže na Slovensku – SYNDESMOS.

Redakčná rada: Marína Bachledová, Ivana Bilá, Anastasia Bobaková, Daniel Havaj, Dávid Horváth, Eva Kahancová, Jana Kapraľová, Ludvig Kináč, Petra Petrisková, Zuzana Sadilková, Juliána Savčáková, Tatiana Vasiliou Mihaličová

Šéfredaktor: Kamil Kurták

Korektúra: Anna Pružinská

Grafik: Jaroslav Smoleň

Technický redaktor: jerej Miroslav Guba

Pokladník: Anton Sorokáč

Ročník XXVII/2022. ISSN 1335-6739. Číslo indexu: EV 3633/09.

Vychádza 12-krát do roka.

Vydavateľ: Bratstvo pravoslávnej mládeže na Slovensku – SYNDESMOS. IČO 17 075 947

Adresa redakcie: Bayerova 8, 080 01 Prešov

e-mail: istina12@gmail.com

web: www.bpmorthodox.sk/istina

IBAN: **SK928330000002401561588**

Ročný príspevok 6 € + poštovné, uviesť krátke meno odosielateľa

Cirkevne schválené. Za obsah príspevkov zodpovedajú autori.

Uzávierka prijímania príspevkov je vždy 10. deň v mesiaci.

Dátum vydania: február 2022

Tlač: GRAFOTLAČ Prešov

